

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN TRIMESTRE

Dins Espanya: una pesseta.
Fora d'Espanya: dues pessetes.

ADMINISTRACIÓ:

St. Bernat, 5, Pral.-2.^a
CIUTAT DE MALLORCA

(Administrador: Juan Riutort.)

LA AURORA

¿A ON LA VENEN?

A Manacor: Ca-mestre Antoni Fiol Ferrer, 5.

A Palma: Llibreria d'En Guasp, Morey, 6.—Taller d'encuadernacions d' En Francesc Ferrer, Sta. Eulària, 25.—Llibreria de N' Ernest Frau, Brossa.—Llibreria Amengual y Muntaner.

Surten cada dissapte per donar ventim i altres herbes an es qui s'ho guany

L' Il·lm. Senyor

Vicari Capítular, S. V.

Es nostro molt estimat compatriota, Il·lm. Sr. D. Antoni M.ª Alcover, Vicari Capítular, S. V., aquests dies ha tornat estar greument malalt, a Ciutat. A principis de la setmana passada comensà a sentir-se malament i Dissapte es metges que l'assistien D. Gabriel Oliver i D. Bartomeu Vanrell declararen que tenia una pulmonia, que se presentà de totduna amb caràcter insidiós i que després se localisà a la base des pulmó dret.

En vista de que sa gravetat anava augmentant, Diumenge a mig-dia li admistraren el Santíssim Viàtic i s'Extrema-unció. El sagramentà el M. I. Señor D. Bonaventura Barceló, Arxipreste, que li dugué el Bon Jesús desde la Seu amb solemne processó. Hi assistiren l'Il·lm. Capítol i Clero de la Catedral, es Rectors de Palma, es Catedràtics des Seminari, es personal de ses oficines del Palau i molts d'altres sacerdots i seculars. El Sr. Alcover va rebre es sants Sagraments amb tota devoció. Després encarregà es govern de sa Diòcesis pes temps que durarà sa seua malaltia an el M. I. Sr. D. Jusep Oliver, Degà de la Santa Esglesia Catedral.

Es es núm. Extraordinari de *Bollet Oficial* de sa Diòcessis, corresponent a dia 20, el M. I. Sr. Governador Esglesiàstic publicà una Circular manant que, mentres duri sa gravetat des Vicari Capítular, a totes ses Misses resin es sacerdots ses oracions *pro infirmis* i que a totes ses esglésies i comunidats diocesanes se fassen alguns actes de rogativa amb sa forma més convenient.

Preguem idò a Deu Nostro Senyor que torni prest sa salut i allargui per molts d'anys sa vida an aquest sabi i examplaríssim ministre seu, si és que sia convenient per sa seua ànima i per sa Diòcessis de Mallorca, que amb tant d'aert ha governada fins ara.

Un Mort il·lustre

Tota Mallorca en aquests dies ha fet una gran manifestació de dol.

Després de llarga malaltia, suportada amb un goig espiritual indescriptible, dia 19 d'aquest mes en santa pau baixà a la tomba el Rvnt. D. Miquel Maura i Montaner, Rector del Seminari de Mallorca, una de les figures més rellevants i un dels sacerdots més preclars d'intel·ligència i més venerables de santedat de nostra Illa.

Tothom l'ha plorat! Desde la gent més granada fins a la més humil: bisbes, canonges, sacerdots, ministres, comtes, marquesos, senyors, menes-

trals, pobres, tots els qui tengueren ia sort de conèixer el seu esperit selecte i delicat, la seua noblesa de sentiments, i les insignes virtuts sacerdotals que l'embellien.

Totes les misses, *cos-present*, que celebraren en el Seminari els Catedràtics i Superiors d'aquell Institut semblaven un jubileu de tanta de gent.

A la Capella hi anava processó seguida, de persones de tot estament i condició a resar davant les seues estimades despulles.

De tots els pobles de Mallorca acudiren sacerdots i Rectors, amics i admiradors, per testimoniar-li l'afecte que li professaven, assistint a l'imponent conducció de son cadavre a la Cripta del Centre Eucarístic, del qual era fundador, o al solemne funeral celebrat per un canonge en la capella del Seminari que vessava de gent grossa.

I és que en son cap venerable de cabells blancs brillava un no se què qu'atreia l'atenció de tothom.

Tenguent un just i altíssim concepte de la grandesa del sacerdoti, va anar pastant i esmolant la seua vida segons l'exemplar de Jesucrist, fent-se així com pogué un *alter Christus*; per això per on-se-vulla passàs, deixava anar la bona olor divina, i tothom el venerava com un sant.

Les seues petjades són estades lluminoses fora mida.

Desde la seua ordenació, rebuda l'any 1868 desplegà a les totes el zel apostòlic que flametjava dins son cor, per la gloria de l'Esglesia i la salvació de les ànimes.

Sermons, confessions, missions per tota Mallorca, donades juntament amb altres insignes companys de ministeri, res res el fa defallir. La seua paraula exquisida, amb el gest vivament ingènu abocant la dolçura i tendresa del seu cor, és com una bresca de mel, menjar sabros de grans i petits, de sabis i d'ignorants. Se fa tot per tots per salvar-los tots.

Qui vos podria ponderar abastament l'alt sentit esglésiàstic que revelà amb la fundació del Centre Eucarístic? L'Eucaristia és el cor de la vida cristiana. Idò amb aquesta Institució se proposa dignificar el culte a Jesús Sacramentat, fent-lo aparèixer dins una corona de magnificència i d'esplendor, a on hi abocàs l'art lo més afiligranat, i la materia lo més escullit, i sobre tot aparequés enrevoltat d'un estol de verges meditant les *Harmonies eucarístiques* (escrites del mateix Fundador) i pregant per la salvació dels feels i dels pecadors.

Amb D. Josep M.ª Quadrado i D. Juan Maura col·laborà en el periòdic «Unidad Católica», i fundà més tart i dirigi un bon raig d'anys «El Ancora». I aquí si que també és de admirar! Senza perdre de vista el seu caràcter d'apòstol desplegà les grans qualitats de crític agut i d'escriptor florit i castiç. En fa surtir esclats d'espères lluminoses de son martell de polemista, manetjat sempre amb noblesa per defensar la Veritat i la Relligió.

En 1886 el nombren Catedràtic de Teologia Dogmàtica, en substitució de don Juan Maura, i en 1887 catedràtic de Patrologia i Oratoria.

Aquest mateix any el fan Vicerector del Seminari, i Rector del mateix l'any 1895.

Dins el Seminari deixa veure tot el seu cor. La Capella, plena de simbolismes filigranes, prova ben a les clares

el seu gust artístic. Un esbart de generacions sacerdotals recorden amb gust les exortacions paternals, els consells acertats i els exemples santíssims que donava. Tot-hom hi veia el patró del vertader sacerdot en ell. La seua característica era l'humildat, l'obscuritat. *Estar amagadet amb Cristo en Deu*. Per això se considerava indigne de rebre la dignitat epi-copal que repetides voltes li oferiren, donat el seu talent i disposicions naturals i la seua virtut excepcional.

La seua mort és estada tan preciosa i edificant con la seua vida. Els superiors del Seminari qui prou coneixien la virtut del seu malaguanyat Rector, se disputaven l'honor de vel·lar-lo durant la seua malaltia, no deixant-lo un moment ni de dia ni de nit per que un criat o un extern el servissen.

Era un sant que's moria i ja no eren mester altres mires. Estols de gent de tota casta deixaven firmes o targetes dins el saló d'entrada del Seminari interessant-se per la salut del malalt il·lustre... Els pobres que no sabien firmar... hi deixaven una llàgrima.

L'agonia fou llarga i penosa... I com si en sa ullada viva ja entrevés la Patria s'alegrava fora mida, portant la gavella de ses bones obres, sembrades en plors i contradiccions. Tots els de la Cambra ajonoiats ploraven i ell les consolava «Aquí en la terra—deia—no poria fer res per voltors, però an el cel demanarà a Deu un raig de benedicions, i me recordaré de tots». Anava perdent sa paraula... i li demanaren una benedicció p'els seminaristes. Aquí tots s'escarrufaren emocionats. Com si concentràs tot s'esperit an aquestes paraules, que entranaven el seu ideal, el seu amor, la seua vida, alsà poderosament la mà i trasportat de goig, llargament donà la benedicció.

S'es mort en santa pau. Que Deu l'hagi acullit en la Gloria per donar-li el premi dels Justs. Amen.

Enviam el nostro condol més sentit, per una pèrdua tan de plànyer an el Governador esglésiàstic, S. V., an els Rnts. Superiors i Claustre de Professors del Seminari.

Igualment a la distingida familia de l'il·lustre finat, i que Deu les don conformança i resignació cristiana.

Tudots!!

Deien que eren tant i tant llests i tocats de bon gust! U! En sos desset fins en devuit anys, Deu sab lo que ja havien lletgit! Bons caps de colla!

Eren dels més constants socis del *Centre de desequilibrats*, que s'aboca a la plassa, centre de vellards i d'al·lotells estantissos.

I allà esclataven amb tota sa força sa llestesa esveuada i brossenca.

Allà, havent-les amb un estol decadent i corcat de vells garruts ja brillaven per l'agudesa del seu desenfrejament.

Els, etzibant senza tò ni sò paraules cultes, robades d'una novel·la tísica; ells vincladiços com un jonc vert i trencant el devant del seu sigle p'el vestuari estremós i mai vist; ells, semblant un ramellet d'heliotrop o de violeta, cullit de l'hora; ells, repetint mo-

lestament, ara i suara, hores i més hores, un cuplet mal intencionat, per no tenir potencia de parlar de coses series; ells parlant a lo millor amb infladura un castellà qui fa plorera; ells—davall davall ho deien—al·lots i tot de bordell;... i amb tot i amb això qualcú hi veia la llever d'un renovellament gran d'il·lustració i cultura!

El poble de X estava salvat! El seu caràcter franc i ple de seny de l'any pruè, quedava tacat de mort de l'infladura, de l'estufer, de la corrupció del sigle del progrés!

Aqueixa lenta transformació se desplegava arreu arreu, dins l'aristocràcia, dins la burgesia, dins la menestralia i dins el populatge; però sobre tot dins la classe que avui pomposament i senza sentit diuen la classe dels *intel·lectuals*.

Dins el cenacle d'aquests, idò, estaven els meus amics d'un temps, En Toni, En Peret i En Xim, tots tres batxillers encarabassencats.

Aplegats amb ells hi anaven escrivanets improvisats, joves amb títol de contadors de negoci a la menuda, jovencells senza ofici ni benefici; la flor del poble, els homos de demà.

Picat del desig de sebre quin grau feien les vel·lava que se posassen a tir.

Un horabaixa passaren tot xaravellos i en dia faner, semblaven senyors, tan entonats anaven!

—Oh! Bones tardes, amics! Seisvos i pendrem un poc la fresca! Ah! no esperava jo una visita tan agradosa! Ell no voleu sebre res dels amics d'un temps!

—Ja hu veus! Juanet! i com hu passes!

—Un be de Deu, fillets! Oh! també pareix per vostres cares tan xalestes que no vos manca benestar!

—Ja hu crec! Sempre com ara!

—I aquestes revistes que duis entre mans? Bono! sempre els mateixos! Art i literatura!

—No, són el *Mundo Gráfico* i es darrer *Gallet*! Meam! un no sab que ha de lletgir amb un poc de sal! Tu mos hauries de deixar qualche novel·la bona. I poesies d'aquelles més vitenques, no'n tens?

—Ja m'ho han dit que ereu tant lletgadors! però alertà an el lletgir: amb punts i amb hores i de bona qualitat com el menjar! Aquest Toni! qui hu diria que fos aquell escolaner dels diumenges tan coneixementós! Per mi és sortit fadri abans d'hora!

Riu que riu respònd.—Que no trobes que feim bonda?—

Havia posat el dit dins la llaga! A la claror dels fanals se entornaven amb un manadet de llibres, contents contents com una espigoladora que, estrenyent el blat novell, somnia la coca amb confitura de les festes!

**

Era un horabaixa d'estiu.

Carretera avall assaboríem el passeig lentament com un qui pren glop a glop un tassó de vi ranci.

Els crits de les valzies i oronelles, fent la darrera revivalla, qui les vos podria ponderar?

El goig d'un esbart d'al·lots que damunt una era de ran del camí, alsaven milloques i estels, amb un fanalet a la coa, qui'l vos podria pintar?

Vos sentieu anegats dins una mar deliciosa de perfums de tota casta dels camps assaonats i madurs!

Alabat sia Deu! vos sortia tot aixevit de la boca, per escometre la llarga taringa de carros de feina, estibats de sacs, de paners olorosos de fruita, i de caparrins d'infants en brassos de madones ben llevents i d'amos venerables.

Vellets damunt un ase embeassat, cabrerets conduint una guarda ben travessadissa, dones a peu i amb un paner ansa per ansa, i al·lotells amb un cercol i descalsos, fruïnt la frescor de la pols de la carretera, i madona lluna guaitant amatenta desde el puig per veure la plana quant dormen els pagesos i somnien els pastors, tot tot, reviscolava aquell paisatge sempre humil i sempre delitós.

Era l'hora de l'esclat del sentiment i de la compenetració dels cors.

**

—I com vos han agradat aquests llibres?

—Pse! i be!

—No vos ha entusiasmat aquell càntic sublim de Sant Francesc al *Germà Sol* entonat a l'hora de la mort? Es diví!

—Be! però...

—I aquells entusiasmes que flametgen de les estrofes de Mossèn Costa?

—Si! estàn be!

—La novel·la vos fa més a voltros! eh?

—Sí, és lo que més mos agrada.

—Idò aquelles contarelles del P. Van Trich que són tan agradoses i tan dolçament emocionants vos hauràn saciat! I aquelles altres de En Villoslada!...

—Què vols que te diga? les trobam fades!

—Fades! i a on voleu més raig de sentiment i d'emoció pura! No vos comprenc! i què lletgeu?...

—Per un qui ha lletgit En Zola, En Dumas, En Rousseau, i una partida de folletins anònims *ejusdem furfuris*, tot això són jocs en es ventre. Comprenem que deu esser bo i tot lo que vulgues, però la mel no és feta per sa boca de s'ase.

—Però, i d'on treis aquesta fal·lera?

—Oh! Bon Jesús! A la Llibreria des Carrer Major n'hi ha per Na Bet i sa mare. I ademés En Barbó mos ne proveeix ben barato, i uns mos ho deixam amb altres.

Vaig romandre de pedra! Allò fou un llamp que'm descobria un abisme de negrures. Tudats! —vaig exclamar! — tudats! de cor i de pensa!

Llavors me semblaren poncelles mostres en mig d'un jardí florit; fruita podrida en mig de la confitura d'un fruiterar madur; carts secs i polsosos de ran del camí devora la verdor d'un prat frescal, el rebuig de tot! Tudats!

Son massa fades! Ja hu comprenc! No les basta una impressió estètica qualsevol, això és mel; necessiten la tràgica punyida d'una passió avalotada i brutalment criminal; el seu ensensament d'orats necessita un reactiu ben fort per esser somogut, la morfina que mata i adelita...

**

Tornàvem al poble casi casi mújols... No les havia convençuts de que deixassen aquestes matzines per prendre bona vianda.

El camp me pareixia trist i tot...

I absort en la pàlida faror dels fanals del poble llunyedà, pensava d'on ne vendria la salut...

UN CREUAT.

¡Ja hi tornam esser!

Es rellotge de l'Iglesia tocava les vuit. En Goriet pega bot des llit i tot xalest una volta vestit i pentinat puja depressa s'escala des terrat i s'emba-daleix davant es coloms que fa volar una estona i llavonses muda s'aigo i posa menjá a n'es canari.

Ja's partit cap a n'es seu cuarto se mira una estona es llibres, de mal grat com es de suposar, llavonses rebostetja es calaix, comensa a treure papers i paperins i espolsar llibres posant-los en bon orde i sobtadament passen pes seu cap aqueix esbart d'ideas.

«Dianxes! Ja hi tornam esser! Han passat com una exhalació es Juny, Juliol, Agost i Setembre, i vataqui es mes d'Octubre. Enguany ne duc quatre de assignatures... no lo que es enguany ne vui dur quatre de bones notes, no vui qu'em passi com aqueix any passat que'n vaitx haver de deixar dues pes Setembre.

«Cada dia les teng de dur óptimes, i ara mateix enviaré a comprar es llibres, i totduna també compraré es programes. Vataqui sa apuntació de ses hores de classe. No i enguany que n'he fets setse! Lo que's ara ja no m'está bé fer de nin i perdre es temps i sa llavor darrera es barcos i cavalls de papé.

«Aqui teng un papé aon he d'apuntar tot cuant he de fer hora per hora. Vui dir ses lliçons desde es primer dia ben sabudes. No hu val per sa tranquil·litat des Juny. Ves tu pes Maitx a cremarte ses ceies debades.

Entretant agafa mitx fui de papé. plomí nou a nes mànec, s'asseu a sa taula i comensa escriure amb lletra ben grossa.

«Com he d'emprar ses hores.» A les set m'aixecaré, i a les set i mitja bereneré i repararé ses lliçons.—A les vuit a classe fins a les dotze.—A les dotze i mitja es coloms i es canari.—A la una dinar.—A la una i mitja a jugar fins a les dues i mitja. A les dues i mitja estudi fins a les tres, i a les tres a s'escola fins a las sis, llavonses paseig fins a les vuit. De les vuit fins a les vuit i mitja s'albun des sellos.—A les nou sopar, i a les deu a jeure.

Gregorio Rosselló, servidor de V. (Rúbrica.)

Llavor agafa una obléa i l'estampa a sa paret, i no se cansa de mirarse aquell mostruari freturós de respectarlo, i observar-lo puntualment.

Ja's partit cap a sa cuina a empesolar-se es chocolate i llavor torna a nes cuarto i gira qui te gira es calaix amb unes ganes qu'el maten de no estu-diar.

Comensa a mirar i remirar es llibres i agafa un retgla i un lapis i comensa a retxar sa primera fuia en blanc de cada llibre i avorrit agafa sa ploma i tot satisfet comensa a apuntar a cada fuia:

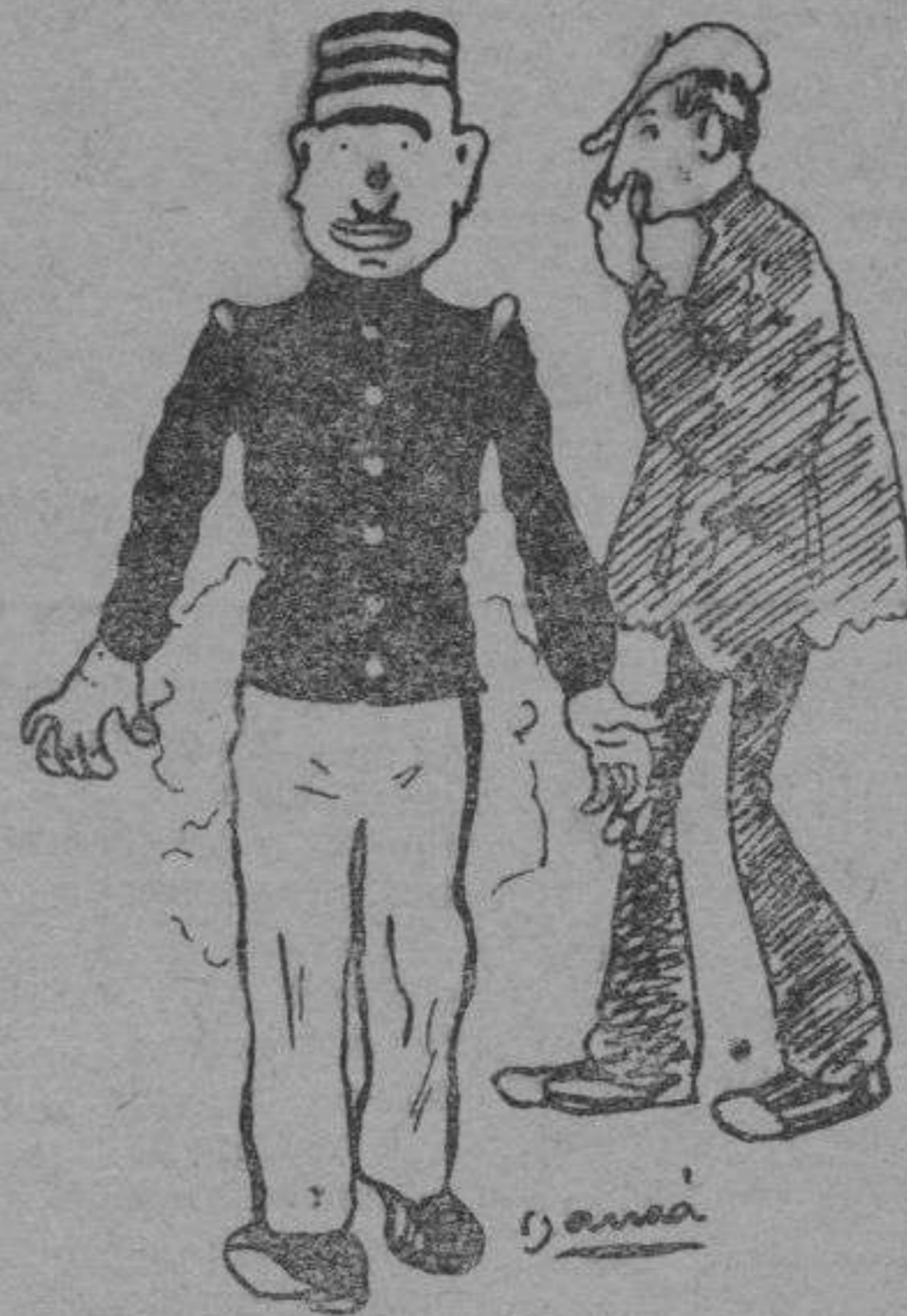
Si este libro se perdiere como puede suceder suplico al que lo hallare si lo quiere devolver.

No es de fraile ni de monja ni tampoco de mujer es de un pobre estudiante que lo ha de menester.

Si quieres saber mi nombre aquí bajo lo pondré soy Gaegorio de nombre y de apellido Rosselló y Obrador calle de Fideos número 69.

Som a n'es Juny. En Goriet ha après molta lletra... (menuda) En Geografía Astronómica es un FILOMÉNO fins i tot s'acursat sa vista de tant de mirar estels... (amb coua) En quant a Matemàtiques així mateix sabia restar qualche peseteta des calaix de son pare. Sicque cæteris!

ES VEINAT DES LLETERNÉ

¿Veis aquest jove — que se passetja vestit de quinto — tan estirat?
De menjá rancho — mai ne brevetja; diu qu'es p'es ventre — massa pesat.
Mes aquell altre — qu'es nas se tapa com que nos diga — qu'es rancho escapa.

En Perantoni i En Tomeu Rava

Ja siula es tren... pam..! pam..! Qui vol aigo...! trup a trup...! Qui vol aigo...! ¡Hala! galletes fortes, galletes de Santa Maria!

Tres per dos! Voleu galletes, mado-na?

Qui vol aigo...! o...!

En aqueixes saons se pasetjava En Perantoni per s'andén de s'estació, amb un boliquet devall xella, just a s'hora que anava a arribar es tren.

Deu minuts feia que l'esperava. Perantoni...! —li cridà de s'altre cap de vent En Tomeu Rava, un ravellera qui no mes fumava en dimecres i es vespres que sa lluna sortia plena. I aon tiram? ¡Ei! d'ensà que ets casat no hi ha qui t'escupi dins ses butxaques!

Amb quatre llongos li va esser devora i pegant-li una aferrada de pagés que casi el va cruixir, li digué tot resolt: ¿Com així no havies dit res? Vol dir tenvàs a Ciutat? an es toros, bergant...!

I me deixes sa dona tota sola? Jo trob que en tan poc temps qu'ha que ets casat la t'he n'hauries d'aver manada.

En Perantoni, que era un bon aloatango i que si no hu era mes, no'n tenia sa cupa ell, li va dir per tota resposta.

—Si que m'en hi vaig a Ciutat; però sa dona no hi té cap feina.

—Ah recorante carretons de ninetes bessones! — va dir en Tomeu — ¿o que t'envàs a ca'l Rei?

—El Rei no es a Mallorca, homo; però vaig a La Real.

—¿Qué es això de La Real? Que hi ha cap part o banda que se diga La Real?

—Si, homo, si. Un llogueret de devés Ciutat. Hi vaig a fer-hi ets exercicis.

—Qué es això de recicis? Lo que fan ets soldats?

—Vols t'en anar a tocar l'orga en divendres sant! De manera que no sabs que son exercicis, un jovenastre com tu que pretén sebrer el dimoni aon se colga no sebrer aon cau La Real i qué es això d'exercicis...! Bon reconada! Vaja si hi vens amb jo!

—Em costaria poca pena...! però... ses feines son tantes i adamès...això de frares... Ten por de que no hi haja de quedar...

—Ja hu val! Has de creure i pensar i pensar i creure que se tracta de passar-ho be quatre dies: es menjar bo de toi, es dormir a la regalada, uns sermons de pinyol vermei p'el Pare Jaume, qui es de lo mes trempat en coses d'aquestes i moltes altres xaripes que me va contar el Senyor Toni, és rector nostro.

Vols que't diga, Perantoni, que an aqueixes beatures no hi tenc la pia. ¡Haguesses sentit un socialista s'altre diassa de quina manerame posava com uns pobres de sopes a tots aquests frares! ¡Deia unes veritats com un temple! Deixet anar de rondaiies i cansons que tots aquests socislistes son uns bandues de primera marca.

—Adamés, mestre Flauta, es sabater des cantó, que sab moltes coses i ha lletgits molts de llibrots, que un amic seu li dugué de França, prou bé que m'en parlà d'una cosota que també fan per allà i trastorna es cervell i, lo que és pitjor, umpl ses loqueries d'homos i dones. ¡Are que hi pens! s'ho diuen *recicis*; que segons me diu mestre flauta, los va inventar un que nomia Ignaci de Bruiola.

—¡Ah curt de gambals! ¿Vol di, t'has escoltat mestre Flauta, sa pessa més esquinçada de la vida? —Tomeu, creu-me, aquest homo no té es cap be, li falta un'aigo.

—Jo lo que puc dir, que no ha robat mai, ni ha mort negú, i no...

—¡Bono! ¡Bono! —Ei no tot-bom qui no mata, ni roba es sant; ¡No en faltaria més!

—¡No vulguis sebre! —Me basta que un etsisador ho haja inventat per no voler sebre rés.

—¡No te dic jo, que mestre Flauta t'ha trastornat es cervell! —¿Qui es qui no sab que Sant Ignaci de Loiola, i no de Bruiola, com tu dius, inventà un medi tan saludable de perfecció cristiana? —Si... però és que ho va lletgir a uns llibrots d'un homo molt sabi.

—¡Que, llibrots ni llibrotes! —Veiam si tendrás es cervell escapsat, com es qui los va escriurer? —Sant Ignaci és estat sempre una muralla contra s'error i sa mentida, aixis ho han regonescut tots els sabis de qualsevol temporada; dir-li loco i etzisador, no té altre fonament més que la rabia feresta del dimoni, encesa dins l'anima feresta des biduals — Sant Ignaci ja mai feu bruxaries!

—Perantoni, lo que te dic es que mai m'han agradades tals beatures.

—¡Ai no te agraden tals beatures?

¿Per ventura no sabs perque estàs en el mon? Si no fas beatures, me pareix Tomeu, que veuràs el cel d'enfora ¡Tomeu! Tomeu! a fer ets exercicis has de anar; no tenguis pó, no s'han menjat negú mai,

—Lo que es per ara no acab d'estar resolt, ja ho vorem, en tornarem parlar un altre pic.

—Si... no ve an això, encara es sa primera tanda que fan' i n'hi ha... fins a final d'octubre, de manera que en venir en podrem parlar d'asseguts, si Deu ho vol.

Al entretant, es tren havia ja arribat, havia recullides les mercancies, afegits alguns vagons i estava per a partir. En Perantoni desde sa finestra del seu cocho se despedia d'En Tomeu diquent:

—En tornar en parlarem, pensa-hi be aquest dies, se cert que no t'en penadirás, no hi há com uns exercicis per fer bonda, i sobre tot, per fer bon partit, perque sa bondat es sa millor penyora i riquesa d'una casa cristiana.

Es tren ja comensava a redolar lleugerament per dalt la tiranyada, i el fum de la màquina a doll deixava anar un nuvol de fumassa i En Perantoni, amb un mocador, deia:

—¡Dios Tomeu; ¡Dios...os!

—¡Dios perentoni!—Li respongué En Tomeu, tot compungit— enamorat de sa alegria de son amic que s'allunyava amb una rialla a sa boca.

El tren se perdé a poc... a poc per entre l'amejlerar... i dins el cor d'En Tomeu quedá sembrada llevor del desitx de anar a fer exercicis com En Perantoni.

Si els pares de familia sabessen el fruit que es pot treure d'uns exercicis ¡Quants n'hi hauria que los hi enviarien!

S. G.

Ciutat de Mallouca-22-Setembre-15.

Décimes desbaratades

VIII.

Quant feren es torreons per defensar Jericó el Kaiser fe s'hormigó de Cipayos i Nipóns, mesclat ab sanc d'es masóns, que s'havien aliats per aná quantre ets Estats Pontificis—Alemanys, qu'ets estius per prendre banys Ester tenia llogats.

IX

Dins sa cova de Manresa dues pageses de Randa picant canyella d'Hol-landa cantaven sa «Marsellesa». Quant sabé aquesta endemesa totduna n'Ayna Bolena, creguda de que a Viena trobaria'l Rey Saúl, se possá's vestit d'un mül i s'en va aná a Cartagena.

X

Un metge de Portugal amb unes pinses d'espant va arrebellá a un moscart quatre dents i un quixal; llevó'l fe dú a l'Hospital, i allá'l va fe aná a colga, i es mateix temps receptá que li dassen lavatives que fossen de brou d'olives a fi de poré sua.

XI

Quant En Pera s'Ermítá volgué empendre sa «creuada» va comenà de Granada tres mil butzes de milà; passant per Londres comprá dotze centims de gafets, vuit de mistos de fe pets, quatre guies de fe calsa, tres cambres de sanc amb salsa, ginjols, crespells i rollets.

Quant una atlota — ben devertida
desitja riure — sense fer mal
engana ets joves — de tota mida
fent-los fer tira — no gens formal.
¿No veis aquesta? — no te barrera,
a tots quants troba — los du darrera.

XII

Coré, Dathàn i Abirón se possaren a les totes, a treure llustre a ses botes que per descubri's nou Món, forsat volgué dú'n Colón, perque s'Emperadó Tito mirava molt fito fito a Jusep i Nicodemus quant cantaven un «Oremus» dins l'Igesia de Llorito.

ORTÉP.

Rondaia popular de la Gasconga (1)

El rei de les pastures

An el jove advocat Pep Rosselló Alemany.

En temps que Marta filava vivien un rei i una reina, qu'eren la flor de gentillesa. Anaven sempre mes estirats qu'un lleu en seba, els vestits i mobles eren riquissims, menjaven en vaxella de plata i no donaven una passa que no fos demunt catifes o per fresc trispol de flors en primavera. La reina era blanca com la llet colada, i el rei de color rosada, i un i altre tan fins que si les hagues tocats un raig de sol, haguessen romassos negres com a moratons; eren tan escabillosos que tot e-hu havien de tocar mans enguantades. Quant els llenols d'el lliit feien qualque rua per desruar-los cridaven els criats, diguent *aie* i *ach* quant la sopa era mes calenta que de costum. Es mitj de tot aqueixa *solfa* la reina tenia el cor nuat de sentiment just de pensar, que després de sis anys de casada, no tenia cap fill i per això tota concirosa solia passar hores i més hores dins el bosc veinat del castell. Un dia, havent arribada an'el cap del passeig tot encafitat de moisa verdosa, i tot sentint-se cansada de trescar, s'assegué demunt un redolet de falguera ben atapida, ombretjada p'el fullatge espès d'un faitj; l'encant d'aquell lloc encisador li fá tancar els ulls placidament i mentres quedava condormida la fantasia comença a pintar-li amb colors d'una vivesa quasi real, el fill per qui tant suspirava.

—¡Mon Deu, digué la reina trencant un moment el sò per deixar escapar un sospir que l'oprimia com-a llossa de plom, feis que vengui aviat aqueix filllet qui ha de posar terme a les meues angunies!

Per tota resposta sentí una veu qui apar sortida de dins el fullatge li deia: —El teu desitj serà mesura ¡oh reina Herminetta! tu el tendrás.

Si així fos rémugá la reina mentres reprenia altra volta el sò, vull que sia blanc com el jassemi, lleuger com la papaiona, comportivol an'el tacte com el satí, menudoi i agraciat com la cadenera.

(1) Terres an'el mitj dia de França. Publicades ja dalt aqueix setmanari rondaies de Mallorca Menorca i Irlanda no e-hi serà de més publicar-ne qualcuna de Gasconya qui tan aprop està dels Pirineus, a fi de que'l lector se pugue fer carrec del caracter i geni de les rondaies populars d'aqueix pobles, fer-ne interessants comparances endevinant-hi mutues influencies.

Una veu extranya de ¡hi! ¡hi! molt prima qui semblava riurer-se del voler de la rein somiadora, sorti del espès fullatge; poc temps després tornava sentir veus no gaire agradoses, de fades qui repetien ¡oh! ¡oh! i que despertaren a la reina, anant a contar-ho tot an el rei gojosa, manant aquest que les dames i ministres de la cort ballassen devant el seu sitial, com a mostra de l'alegria que havia tenguda per la bona nova que la reina li donava. No fou molt tardana la fada del bosc en dur a la reina el present d'el filllet promés; el rei quant el vé gosava menjarlo-se amb la vista tot mirant una i altra volta ben arreu si l'hereu de la corona era realment blanc com el jassemi, lleuger com la papaiona, comportivol an el tacte com a satí, menudoi i agraciat com la cadenera.

Pero... ¡quin engàn de mitjes! aquell ninot i que semblava tan etxerovit era vermeienc i gròs, els cabeis just cerres que casi se menjaven tot el front. La boca era ample com la d'un anfós, bona per posar-hi miques; la mà grossa bé deia lo molt que podria agafar i sa cama forta la fexina que podria fer corrent.

El rei Blondin, que axí s'anomenava, quant el vé no pogué de manco i comensà a fer una partida de carusses, a barrufastetjar aquell infant amb un pam de morros i a dur-lo per la búxola.

Pero el rei en mitj de tot fé un pensament; tal vegada tornant gran aquell infant li curtetjará la cama, la boca s'estrenyerà i la pell tornarà fina i blanca i el pel no tan arveixinat.

Mes les fades invisibles del bosc qui havien cridat ¡hi! ¡hi! ¡ho! ¡ho! sen rigueren altament... i l'infant crexia i el peu més gros tornava, els cabeis més revelluts, la pell més doble i tot feia pensar que en esser gran seria un taravel·la, un... ser fet de ses i gola-dures de Judes.

An'es sis messos s'aixecà del bressol a on jeia cridant amb una veu molt fonda i tenebrosa, passant-ho tot per un desaire, an'es dotze fé un bon fás de llenya que sabia es *credo* demunt l'esquena de son pare, an els dotze sorti tan desfermat que tement el rei haver-hi dins el palau qualque dia de judici i volguent donar an'el seu fill les set que li pertanyen, publicá un decret manant que vagi enfora d'ell a pasturar guardes per la montanya.

An'En Gentilás (Gentil era el nom de naxensa i *as* fou l'afegitó que més tart li posaren per significar el caracter grosser i lleig) no fou necessari ferli a sebrer la voluntat de son pare dues vegades; pren un bastó ben esportat de porquer i un vestit de misatge partint alegre del castell real.

Aviat la gent olvidá En Gentilás, el jove fill del rei, però més aviat encare s'esborraren de la memoria d'aquest els recorts paterns, les amistats de la cort sempre desenfeinada i aduladora, amb tots els vestits i birimboies, carregats d'or i pedreria...

Unes varques an els peus, un capot demunt l'espatla, un bastó reforsat a la mà i un corn penjat a la cinta eren el seu pler; la seua riquesa respirar l'aire pur i fresc de la matinada; el seu goig, enfilarse llambriner dalt un abre

i d'allá damunt cantar-hi tot xalest, com un aucell dalt un betzer, omplint aquelles valls i comellars de tonades ben garrides. La gent de aquells entorns el tenien com a jove el més corredor, agoserat en la brega, trempat per la cassada, fort i enginyós contra els animals carnícers.

**

Descarregats el rei i la reina d'aquell fill seu, qui com-a fexuga somada duien de mal grat demunt les espatles, demanaren altra vegada a les fades del bosc veinat un fill, blanc com el jassemi, lleuger com la papaiona, comportivol an el tacte com a satí, petit i agradós com una cadenera.

Aquesta vegada les fades escolten les supliques dels reis i cap n'hi ha de mal entranyada que gosi cridar amb veu maligne i ben prima ¡hi! ¡hi! ¡ho! ¡ho!

La reina fou atesa a mesura d'els seus desitgs, tenguent un fill an a qui posà per nom, *Princep marvellós*. Quant els cortesans i dames el veren, juraven i perjuren que no n'havien vist cap en cent llegos a l'entorn i pot ser no n'hi hagués altre demunt la terra, de més blanc i polit, les manetes i els peus eren menudois i el cap no era més gros que una poma. El fill del rei Blondin anava creixent de cada dia; la veu era prima prima, com una corda de guiterró, la barba tota blanca i fina com la seda, i tothom vegent lo estava un peu alt. Tant dins el pàlau com fora, no se sentien més que veus d'alerta. Alerta que no e-hi hagí cap pedrolí que fassa tombar el peu an el *Princep Marvellós*, deia tot-hom, quant aquest caminava; alerta que no camini molt i no se cansi les cames més de lo necessari; qu'el sol no li toqui les mans per mor de que s'enmorenesquin... I així anava criant-se el *Princep Marvellós*, baix de l'esment d'un rei gonella i devora les faldetes d'una mare blaia; no es estrany que pujás fet un pudent, un avessiat de *cocou*, un trillo mil·lo, un mirem non tocs.

Per aquelles saons i quant el Princep ja era empés d'edat, succeí qu'el rei d'unes terres veinades fou destronat, deixant la reina viuda amb tres filles de lo més garrides, pero sense adot ni rendes, restant solament la garridessa feel a l'infortuni.

Bé compregueren el rei Blondin i la reina Herminetta que aqueixes joves eren les úniques de la terra, qui porien perpetuar la casta dels *Maravellosos*, per això no se donaren punt de repòs un i altre fins que anaren a demanà sa filla major a sa mare per muller d'es seu fill, entretengut en cassar papaiones i aucells engabiats, xarrant amb una nineta vestida de seda o bé fent joquets a una tortoreta amiga, qui en lloc de cercar la llibertat del bosc s'estimava més fer moixonies an el princep ditxós.

Poc los costá compondre la casada d'el seu fill i en mitj de festes i saraus mai vists, s'enmaridaren els dos joves princeps. Arribada ja la nit del dia de noces un llarc acompanyament de dames i cavallers, acompanyá els novells esposos fins a la cambra nupcial, mentres un estol de musics sonaven devant devant pifols i tambors. Els sons i les clarors de les teies se fonien leantament dins les negrures dels corredors d'el palau, restant aquest mut i tapat del vel tenebrós que la nit li acabava de tirar demunt. Sois torbava a les-hores la calma del casal de reis el crit de l'òliba famolenca. Mes prompte, la reina Herminetta, qui romanía vigilant tota sola prop de la cambra, fou desvetlada per la veu prima com un aucell del seu fill.

—¡Mu mare, mi senyora la princesa Dolceta plora!

—Consola-la, idò, tu fill meu, respón la reina.

El princep per aconhortar la princesa comensa a fer correr els dits, com-a claus d'una roda dentada, devant els

morros allargats, d'on sortia el saluet *brrrrrum, brrrrrum*.

Amb aquesta extranya consolació la pobre Dolceta se posà a sanglotar tan fort, qu'els plors arribaren a les orelles de la reina.

—Mu mare, torna cridar més fort el príncep; Na Dolceta plora sense conhort.

—Consola-la, idò, fill meu! Es a tu que te pertoca.

El príncep pren una jugueta que tenia estojada dins una bossa i se posa a jugar davant la princesa, qui ofesa d'un marit tan bàmbol, s'asseu a una cadira, fent com qui dormir.

An el príncep qui ja creia tenir-la aconhortada amb aquell joc, li agafà un xubec tan fondo que poc temps després roncava com un benaventurat.

—L'ondemà, quant el príncep se despertà, Na Dolceta li havia dada carn d'espata, i entre plors i sospirs per tal perduda demanava a sa mare que n'hi cercàs un altre i així e-hu fè, desitjosa de que no s'acabàs el llinatge dels *maravellosos*, La reina, com si haguès tengut foc dins les sabates s'esquitxà tot d'una a ca Na Dolceta per demanar a sa mare s'altra germana, també garrida i sense adot, pero tan gelosa d'el títol de princesa, que estava disposta a casar-se en que fos amb un cá bufó, si aquest l'havia d'asseureu a un trono, li posàs demunt el cap corona de reina i se vegès tan regalada com el còs de S. Jordi. Rebut el sí, se feren ses nocces amb sarous i festes, musiques i viues.

Mes jòh dissort! poc després de casats, volgüent la princesa demostrar an el príncep l'estimació que li tenia, li donà una afarrada p'el coll tan forta, que'l pobre se morí sense tenir temps de porer dir pruna. Escampada la nova, al punt tot foren plors i *lamentos* dins la ciutat i el palau s'omplí de gent de gom en gom qui anava a donar el condol an els reis per haver se mort el més gentil de tots els prínceps de la terra, el més condret de totes les criatures de poca colzada. Els metjes se veren en prou feines per retornar en si els reis qui s'eren acubats, aconsolant-los amb bones paraules i digüent-los qu'el seu fill era massa delicat per haver-se hagut de casar, massa beninoni per voler governar els seus subdits i massa gentil per porer viurer. Mes una desgracia no sol venir tota sola.

Poc temps després el rei Gorgu qui era veinat, entrà dins les terres d'aquells dos reis desventurats destronant-los.

El rei Blondín, que fins llavó poc s'era preocupat de l'ecsercit i de tot lo que poguès donar-li cap-massos, seguint-lo ademés de la reina, un estol de criats feels dugüent menjar i tapament, fugiren abatuts i a la ventura, per dins el bosc, esperant trobar-hi un lloc que los obrís les portes del hostalatge. Mentres tant se feia de nit i aquella colla de desventurats no trobaven agombol, cercant-ne ençà i enllà amb els ulls perduts; el só que semblava d'un corn de porquer se sent ben viu... una partida de gronyits de porcs esclata tot seguit; el rei i la reina tremolen de por mentres el criats malavetjen amb bones paraules tornar-los la calma perduda, tot digüent los que val més dormir dins barraca de pastor o porquer que demunt camp ras. Emprenghueren tots el camí qui angüilletjava su ran de fondals esglaiadors, de salts d'aigo altíssims, de roquissars qui semblaven tombar per esclafar-los i boques ubertes de negres avencs, disposts a engolir-los-se com a dracs.

—Ben desventurats deuen esser els pastors d'aqueixes encontrades i ben trista la vida, digué la reina esporuguida volgüent distreuer amb això l'angunia que la atormentava cruelment.

—Sens dupte deu esser aquest, el lloc de patiment a on Deu envia els culpables, condemnats an el purgatori. Al manco, així sembla dir-ho la cridoria qu'hem sentida i que més tost de

porcs es el gemec desesperat dels qui patexen les flamarades devoradores.—

No havia acabat de motar la reina quant veren passar llunyana una guarda de porcs qui corria empenyentse atropellada cap a un casull qu'es destriava més enfora. Derrera derrera venien un porquer i una porquerola.

—¡Bon Deu! exclamà el rei i es possible que persona nada pugui viurer dins aquell casull! ¡l quin delicte se deu haver comès, perque s'estiga condemnat a lloc tan repugnant, a on sempre se deu plorar i gemegar amargament!

Mentres tant anaven el rei i la reina arrambant-se an aquell casull que semblava més be una cova, i ¡quin no fou l'esglai que prengueren tant un com l'altra, quant entre esclafits de riaies fresques oiren cantar aqueixa tendra cansó.

—Noltros hem voratjades montanyes i passats negres abets! els meus anyells han tengut por de l'aguila.—

—Ses teues guardes han tengut por del ós, mes jo li he parat clot sense temensa perque estava prop de tu.

Hem caminat demunt ja neu, he vist prop el sol benefactor, la neu m'ha parescudat poc blanca, avessada a veurer-le; el sol no m'ha enlluernada avessada a veurer el raigs dels teus ulls.

El rei i la reina qui s'ho escoltaven romangueren esglaiats, cregüent que somiaven, i tot acostant-se un poc més demanà la reina Herminetta an el porquer i a la porquerola.

—Qui sou voltros jòh venturosos! que dins el cor d'aqueix paratges desolats teniu delit per cantar tan bela tonada.—

Jo som el rei de les pastures, digué el porquer tot rehent; i el milló guardià de trecentos porcs.—

—Homo grosser i selvatge, que vius amb companyia tan poc agradosa ¿d'on treus el coratge per suportar una vida, an'el parexer, tan desventurada?

—¡Oh senyor! la vida no es per mi gens desventurada com veis, perque el meu bràs forsarrut manetja el bastó feixuc i la destal; jò bé sé lluitar quant e-hi emporta, amb el llop i l'ós defençant les meues guardes. Tenc els peus fermes i les cames lleugeres, puig les montanyes al trot i les devall a correns. Quant cant faig tremolar tot el bosc. ¡No me planyeu idò més!

Me anomenen el rei de les montanyes i en bona veritat puc dir que e-hi comand, perque som estimat dels bons i temut dels dolents.

—I tu, desventurada dona, que fas cara de gentil i bona, diu el rei Blondín; ¿qu'es lo que t'ha pogut dur an aquest paratge d'horror i miseria? ¿Qué te pogué fer an aquest homo mitg selvatge?

—¡Ah Senyor! el més fort fermai de tots: l'amor! lo més encisador del mon: el ben viurer compartit! L'amor embelleix dins el desert fins i tot l'ombra de l'imatge del qui estimam, imposant a la neu i a l'oratge la calor de la vida amadora. Casada amb un principet *peltris meltris*, qui per tota joia me donava un aucell tancat dins una gabià i an a qui ensenyava de cantar siulant, me vaig resoldre de fer-me enfora d'aqueix músic afeminat i tret'arel'la.

—¿Qu'ès lo que sent? exclamà sorpresa la reina Herminetta, regonegüent tot d'una la veu de la princesa Dolceta ¡vet-la'taquí!—

—Tota sola, abandonada demunt la terra, així perduda dins aqueix bosc. En lloc d'animals selvatges, an a qui temer, vaig trobar un homo qui m'oferi el seu bràs forsarrut tot el temps del meu viatge, amb un cor ardent i bondadós per estimar-me, un agosarament que se fa temer; es veritat que no dona goig mirar-lo per no tenir gens d'aquella garridessa vana i afeminada que tant encobeix la gent de ciutat, pero el coratge es la millor penyora per l'homo.

Poc me dol haver-me allunyat d'una cort vana, digué el rei de les pastures

a on sols s'hi veu gent vestida de seda i que no se sap defensar. Poc me dol haver mudat el reine postís i de poca durada d'allà baix, amb un reine real d'aqui dalt.

—¿I es posible això? exclamà el rei Blondín... ¿Serà tal volta el príncep Gentilàs, aquest amb a qui rall?

—No som trobat el fill qu'havia perdut?

—Si, mon pare, jo som el vostre fill desconegut i rebutjat de vos... .

La desventura en mitj de tot té les seues ventatges perque capgira moltes vegades el modo de pensar i véure: fa estimar lo que abans se rebutjava i despreciar lo que abans més s'encobeia.

El rei i la reina, lluny del seu palau, despullats de les terres i sense estalons a on agontar-se tengueren prou coratge d'aferrar-se p'és coll d'aquell porquer sapat, grosser i malcarat pero que sabia manetjar de lo millor el bastó i l'aixada i es sabia fer temer dins la montanya. Després el rei i la reina no pogueren menos de contar-li la mort del príncep *Marvellós*, l'invasió del rei Gorgu, i la perduda d'el reine. Fortament indignat En Gentilàs sona el corn comparegüent a la crida un estol numerós de pastors d'aquells entorns, an a qui conta amb paraules de foc, les desventures de sos pares que demanen venjança, i tot posant-se al devant d'aquell ecsercit petit pero valent, el mena a la conquesta del reine. Vençut el rei Gorgu, torna asseureu a n'el trono a son pare, qui en prova d'agraïment, no comportava que se mogués pús mai de devora ell.

—Jo m'en tornaré a la montanya diu an'el rei Blondín el jove llibertador; mes en trobar-vos gens estret per gent extranya, enviau-me a demanà que tot d'una vendré an'el vostre costat.

—¡Oh fill meu! ¿que porem fer per pagarte un favor tan grós?... .

—No estimeu més, oh pare, les gentilleses afeminades que per res serveixen, les moneries delicades que gens d'utilidad duen. Rebutjàu-ho, que Deu es gran perque es fort i res e-hi ha que puga comparar-se a l'homo que posa an el servici del seu germà un bras fort i una ànima valenta, perque ell tendrà la fortalesa i la bondat més durables... l'afecte respetuós de tots els homos. Reinau demunt el trono que vos retorn i quant vos, oh mon pare, sereu mort, el rei de les pastures devallarà de la montanya i entrarà dins el palau i els hereus de! Rei Gorgu s'en gordoràn prou com de caurer de mouer-li brega. I dit això pren comiat de son pare tornant s'en a la vida lliure de la montanya qui s'estremia amb els sons del seu corn i la cridoria de les guardes.

A. PONS

La Soledat 21 Sept.

Secció local

Sa fira de Diumenge passat va anar bastant magreta. Sempre sa des Setembre sol esser sa millor de ses tres, pero lo que's diu enguany se coneix que la gent, amb sa mala ançada de mel'les i de reims, té pocs doblés, i es pocs que té no està per gastar-los si no és precis.

Dilluns passat contragueren matrimoni a sa capella del Sant Cristo de la Parroquia D. Domingo Ferrari i Mas i D.ª Margalida Riera i Parera. Los va casar es germà des novii el Rnt. D. Antoni Ferrari, Vicari des populós snburbi de Ciutat s'Hostalet d'En Canyelles.

Deu vulga que puguen viure molts d'anys plegats amb santa pau i alegria.

Dia 22 també se uniren amb s'unio del sant matrimoni i davant es mateix altar del Sant Cristo D. Pedro Muntaner i Riera i D.ª Francisca Lluill i Morey. Los donà sa benedicció nupcial i celebrà sa Missa de casament el Reverent P. Llorens Riera del Oratori de Sant Felip Neri de Porreres, tio des novii.

També demanam a Deu que los concedesca tota classe de felicitats.

Desde fa un quant temps està malalta a Ciutat s'esposa des nostro respectable amic L'Honor Bartomeu Servera.

Que Deu Nostro Senyor li doni prest salut completa, si convé.

Entre es seminaristes mallorquins que Dissenapte passat reberen ordes majors a Ciutadella de mans de l'Im. Bisbe de Menorca hi ha es nostro bon amic D. Antoni Alcover i Verd, natural de Manacor, fii de D. Antoni Alcover i Maspons, qui exerci aquí una partida d'anys sa seua professió de telegrafista guanyant-se moltes amistats i simpaties.

An el novell Subdiaca i a sa seua respectable familia los donam s'enhorabona.

Mos diuen que el Rnt. Sr. Rector ha encarregat a Mossén Juan Aguiló que se cuidi de organitzar i dirigir sa pelegrinació que hem de fer an es Santuari de Cura es segón Diumenge des mes qui ue amb motiu de celebrar es VI centenari de sa mort del B. Ramón Lull.

N'estam ben contents, perque el Sr. Aguiló ja ha donades proves altres vegades de sebre organitzar i dur a cap aquesta casta d'actes religiosos.

LA AURORA ofereix ses seues cnlumnes per publicar-hi ses instruccions que convenga fer an es pelegrins.

Ses religioses franciscanes ja fa una temporada que fan feina a sa bandera que han d'estrenar en aquesta pelegrinació. Sembla que será molt rica i hermosa.

Es sa temporada de vermar i apenes veuen cap carro amb portadores i casi cap cup ubert. N'hi ha molts que cuïen una partida de somades de reims i enguany sols no vermaràn. Per paga no hi ha mes que quatre axinglons.

Es bassó ha anat devallant respecte d'aquest temps passat. Sabem que fa uns quants dies se feren compres a 100'00 ptes. es 42'39 kilos.

Es dia de sa fira ales cinc i mitja de s'horabaixa tregueren sa rifa de sa mula a favor de sa Casa de Beneficencia, Es número premiat va esser es 595, que tengué D. Llorens Mas, de So'n Sureda.

Es disapte de sa fira es carnisés comensaren a vendre porc fresc. De cop ja n'hi haurà per tothom qui en vulga.

Copiam d'un diari que reberem Diumenge passat aquesta noticia de Barcelona:

«Los fabricantes alemanes señores Hugo Heusch y C.^a han visitado al Gobernador para decirle que es falso el rumor que viene circulando de que ellos organizan una manifestación germánica».

«Se trata sólo de obsequiar en un banquete a los obreros por la buena marcha de los negocios que dichos señores tienen establecidos en Barcelona y en Balcares».

De s'estat demostratiu que ha format s'Inspector provincial de Higiene Pecuaria de ses malalties contagioses que han atacats ets animals domèstics d'aquesta proviucia, durant es mes d'Agost passat, treim aquestes noticias referents an es pobles des Partit de Manacor, per lo que puga convenir an es nostros pagesos:

A Campos quant comensà es mes havia 958 animals de llana malals de pigota, hi hagué 4invasions, en quedaren 662 de malalts.

A Santanyi n'hi havia 252 atacats des mateix mal, hi hagué 78 invasions, se'n curaren 67, en quedaren 263 d'atacats.

A Petra a principis d'Agost hi havia 25 porcs que tenien es mal-roig, se'n curaren 8, en moriren 0 en mataren 12, i en romangueren 5 de malalts.

A Petra mateix durant es mes d'Agost hi hagué 10 invasions de cólera an es porcs, se'n adobaren 5, en moriren 3 i en quedaret 2 d'atacats.

Tipo-lit. de Amengual y Muntaner